

Видання здійснено
за сприяння депутата
Верховної Ради України
Олександра Григоровича
ШПАКА

*Щиро вдячна
Ганна Губер*

Київ
Університетське
видавництво
«Пультари»
2001

Ганна
ЧУБАЧ

Теплий пограток зими

Подільська
поема

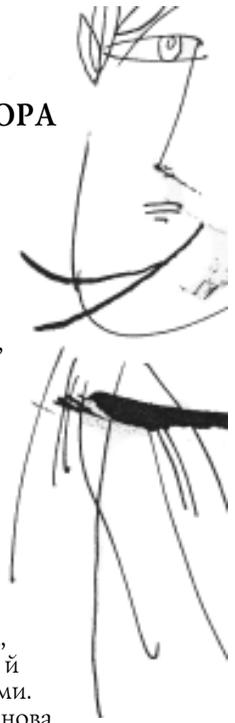
ББК 84.4УКР6
Ч-81

Художник
Оксана
ЧУБАЧІВНА

ISBN 966-7671-20-8

- © Чубач Г. Т., 2001
- © Чубачівна (Румеліді) О. В.,
художнє оформлення та макет, 2001
- © Університетське видавництво
«Пульсари», 2001

ПРО АВТОРА

Ганна Чубач – відома українська поетеса, заслужений діяч мистецтв України, лауреат всеукраїнських літературних премій імені Павла Усенка, Марусі Чурай, С. Гулака-Артемовського та Міжнародної премії “Дружба”, автор двадцяти поетичних та десяти книжок для дітей. 1997 року на Всесвітній Конференції “Література. XXI вік” (м. Вашингтон) Ганна Чубач була обрана Радником цих конференцій від слов’янських народів. Її творчість вивчають у початкових і старших класах середніх шкіл України, її пісні виконують провідні естрадні співаки,

а радіо- і телепередачі визнано кращими й відзначено багатьма нагородами.

Чітка і мудра за думкою, легка і пластична за формою, нова поема Ганни Чубач “Теплий початок зими” віддзеркалює сьогодення, в якому на десятий рік незалежності України ще стільки безладдя в суспільстві й стільки тривоги у душах людей. Стихія природи і стихія у державотворенні – взаємопов’язані й однаково трагічні для народу:

*Волею ніжно обвіяні,
Всі обманулися ми
Нашими горе-місями,
Теплим початком зими.*

Публіцистичний струмінь твору значимо історичний. Заклик:

*Треба вже кожному думати
Те, що підказує час! —*

звучить розсудливо і переконливо.

Ця поема ввійде до нової поетичної книжки Ганни Чубач “Другий засів”, що побачить світ наприкінці року в нашому видавництві.

А зараз, дорогі читачі, маєте нагоду познайомитися з цим дивовижно правдивим і високохудожнім твором окремо. Проілюструвала поему талановита художниця і поетеса Оксана Чубачівна — донька Ганни Чубач.

Ваші відгуки і замовлення надсилайте на адресу видавництва: Київ-71, вул. Межигірська, 7/16 д, видавництво “Пульсари”.

Тетяна
Тетяна

поглядок зирни...
поглядок зирни
ми

ПОДІЛЬСЬКА ПОЕМА

Юрiо
ИВАНОВУ

СТИХІЯ

Боже, на тебе надіюся!
І захисти й одведи!
Звідки ця напасть на Вінницю?
Звідки ці кляті льоди?
Стрілася правда з неправдою?
Пеклом підкорено рай?
Більші дерева — падають,
Менші — налякані вкрай.
Срібні бурульки видзвонюють.
Стогнуть обвислі дроти.
Десь за далекими гонами
День невпокорив світи.
Білим нещастям привіялось
Горе у кожне село:
Мерзне усе, що надіялось
На безкінечне тепло.
Мерзнуть долини й діброви.
Мерзнуть ліси і гаї.
Гілочка тиха вербовая
Вмерзла — не видно її.
Крони високі ламаються —
Віти чіпляються віт.
Може, це так починається
Відлік майбутніх століть?
Може, Всевишній помітив
Кривди важкі між людьми?
Може, не можна радіти
Теплим початкам зими?

БЕЗ ЯНГОЛІВ

Небо собою мережать
Горлиці сизі, як дим.

Янголи Божі, ну де ж ви
Із порятунком своїм?

Впали стовпи на дорогу —
Відповідь струмом гуде:

—Люди не моляться Богу,
Людям ще гірше буде...

Чорними й сивими смугами
Хмари зловіщі пливуть.

Боже, якими убогими
Люди у горі стають!

Вчора найвно раділи
Теплим початком зими,

Нині — ураз обмаліли
Відчаєм, болем, слізьми.

Правду єднають з неправдою,
З ночами плутають дні.

Духом ослаблі — падають,
Зводяться — духом міцні.

Тільки ніхто ще не кається,
Що безтурботно живе —

Кожен в душі сподівається
На необжите нове.

Щастя від когось чекають
Люди при власній журбі.

Горлиці сизі літають —
Всі небеса — аж рябі.

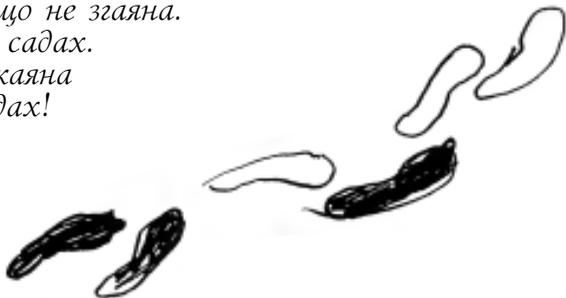
С
МАНУ

Бокс
Герман Бокс, my age x Бу??
age x Бу
Бу
Бу

З РАНЬОГО ДОСВІДУ

Стигне на покуті коливо.
Хвіртка на стежку рипить.
Люди укутують голови —
В полі підводять стовпи.
Люди уже підраховують
Втрати від лиха та бід.
Гілочка тиха вербовая
Знову вмерзає у лід...
Хочеться кожного втішити:
Скоро забудеться страх,
Зими натомляться вішати
Білі бурульки в садах.
Згадую злякану Вінницю
І гомоню із людьми:
— Щось воно в світі та зміниться
Після цієї зими...
Щиро за всіх помолилася.
Боже, молитву прийми!
Я ж тут колись народилася
Серед такої ж зими.
Серед години невтішної
Рано збагнула я тут:
Більші дерева — побільшають,
Менші — колись підростуть.
Щастя — то мить, що не згаяна.
Весни — для цвіту в садах.
Тільки б душа неприкаяна
Не перемерзла в льодах!

НА РОЗДОРІЖЖІ

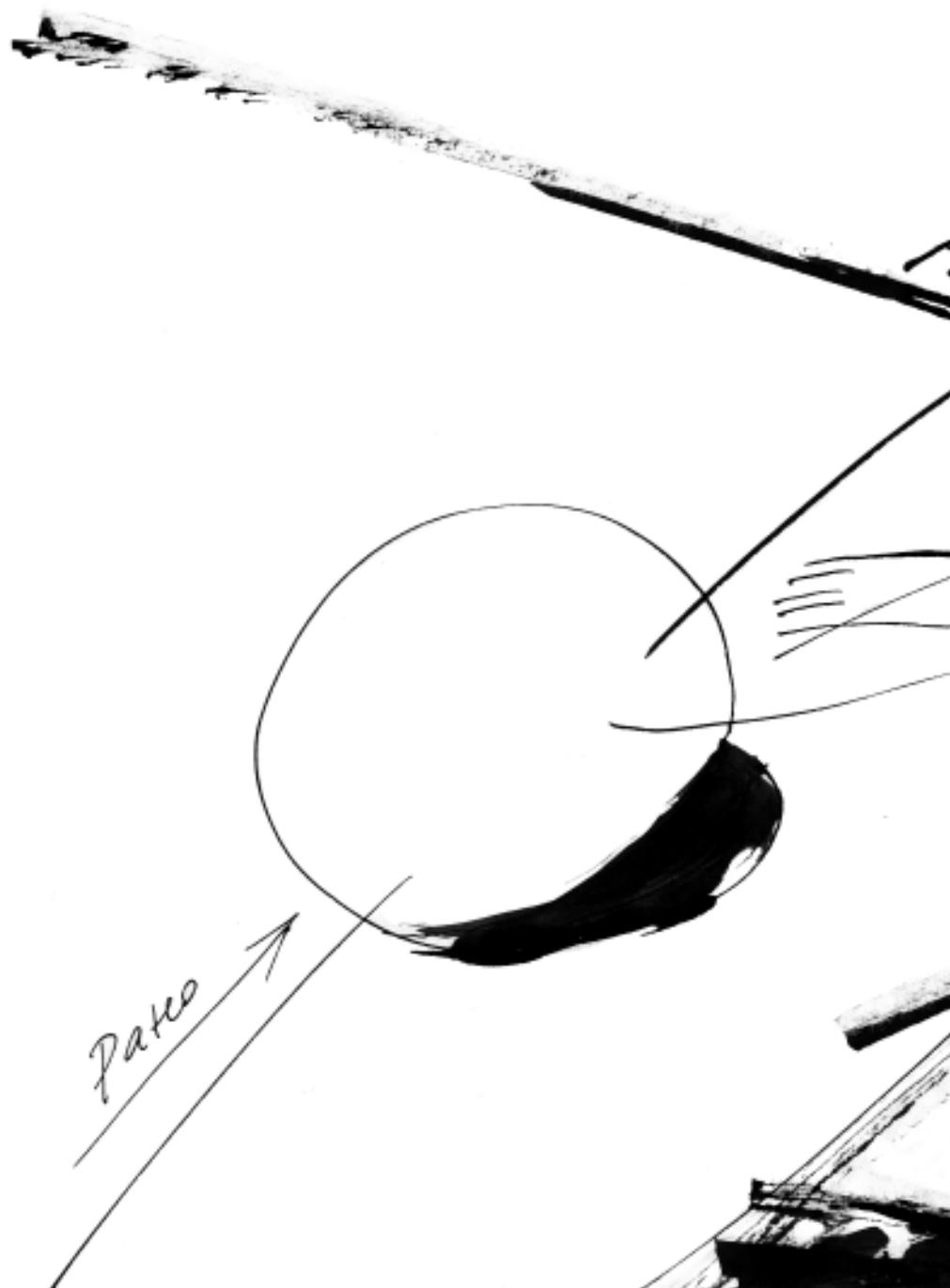

Знову ліси заколисує
Тихий прояснений день.
Знову і я не запишучу
В зошит тривожних пісень.
Знають, що горе минеться
Білий папір і перо:
Згоїть наболене серце
Віра в одвічне добро.
Білка рудим переляком
Гріє холодне дупло.
Діти збирають гілляки —
Буде в домівках тепло.
Хвіртка рипить до порога
Із роздоріжжя століть.
Трактор старий край дороги
В полі заляк і стоїть.
Що з ним робити — не знають.
Хочеш радіти — радій!
Трактор — усі обминають.
Він і не “наш”, і не “свій”.
Може, його розібрати?
Може, одвезти куди?
Тільки ж ніхто не заплатить
Людям за їхні труди.
От і стоїть, заважає.
Хочеш зітхати — зітхай!
Влада і є, і немає..
Сам собі жить помагай.

ПІЗНЯ ЗУСТРІЧ

Стогне земля удобина.
Спогадам хата — тісна.
Доле моя безневинна!
Пісне моя голосна!
Вперше чи, може, удруге?
Рано чи пізно уже?
Стрілася вчора із другом,
І здивувалась: “Невже?”
Довго про все говорили.
Тихо раділи. А втім:
Різно цей світ ми любили,
Порізно вжилися в нім.
Друг примирився з бідом —
Спину лозиною гне.
Я застаюся такою —
В спину ніхто не штовхне.
Горе за горло душило.
Горе прийшло і пішло.
Віра — дала мені силу,
Небо — вітрів під крило.
Рано прийшлося спізнати
Кривдами мічені дні.
Друг мій прощався: “До завтра!”
Ні, мій хороший! Ой, ні!
Я — вже не жінка, я — туга.
Друг не повірив: “Невже?”
Вперше чи, може, удруге?
Рано? Чи пізно уже?

РІЗДВЯНІ ЖАЛІ

Тісно в Різдво на вокзалах –
Рідні до рідних спішають.
Рідних у мене не стало.
Боже, кого мені ждять?
Ранки над Бугом похмурі.
Серед життєвих невдач
Тугу підкотить зажура.
Хочеться плакати – плач!
Землю іще не продали.
Серед новітніх ідей
Люди минуле згадали –
Вирвався стогін з грудей.
Голод далеких тридцятих
Виморив кожне село.
Важко стежками ступати,
Гірко згадати: “Було”.
Вітер із вітром говорить –
Гомін іде по гаях.
Стільки ізвідала горя
Добра родина моя!
Діда навіки забрали:
Мав що возить до млина.
Батька, якого не знала,
Вбила минула війна.
Ходять розлуки за мною –
Будять Різдвяні жалі.
Горе, біда за бідою –
Все це на рідній землі.

Чждать?

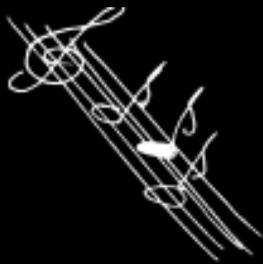

Fake
Krop
Gruin
XAATD...??

ЗАСТОРОГА

Що мені треба забути?
Що перелити в пісні?
Лютю не тільки у лютім,
Лютю бува й навесні.
Всупереч теплим прогнозам,
Знову розгнівався світ:
Кинув раптові морози
Вишням на радісний цвіт.
Вітер злякався — не віє,
Птахи у гніздах — мовчать.
Весни удруге не вміють
Цвітом дерева вінчать.
Сонце — сховалось за хмару,
Хмара за хмару зайшла.
Що воно, Боже, за кара
Знову на землю прийшла?
Люди стоять біля вишень
У здивуванні: “Ади!”
— Чом ви, — питаю, — не виїчали
Кутати димом сади?
— Якось і це проминеться! —
Кажуть спокійно дядьки.
Слово болить коло серця,
Потім — спішисть у думки:
— Добрі мої українці,
Добрі не будьте завжди!
Вас же, таких непротивців,
Тюкнуть і скажуть: “Ади!”

1. треба забути?

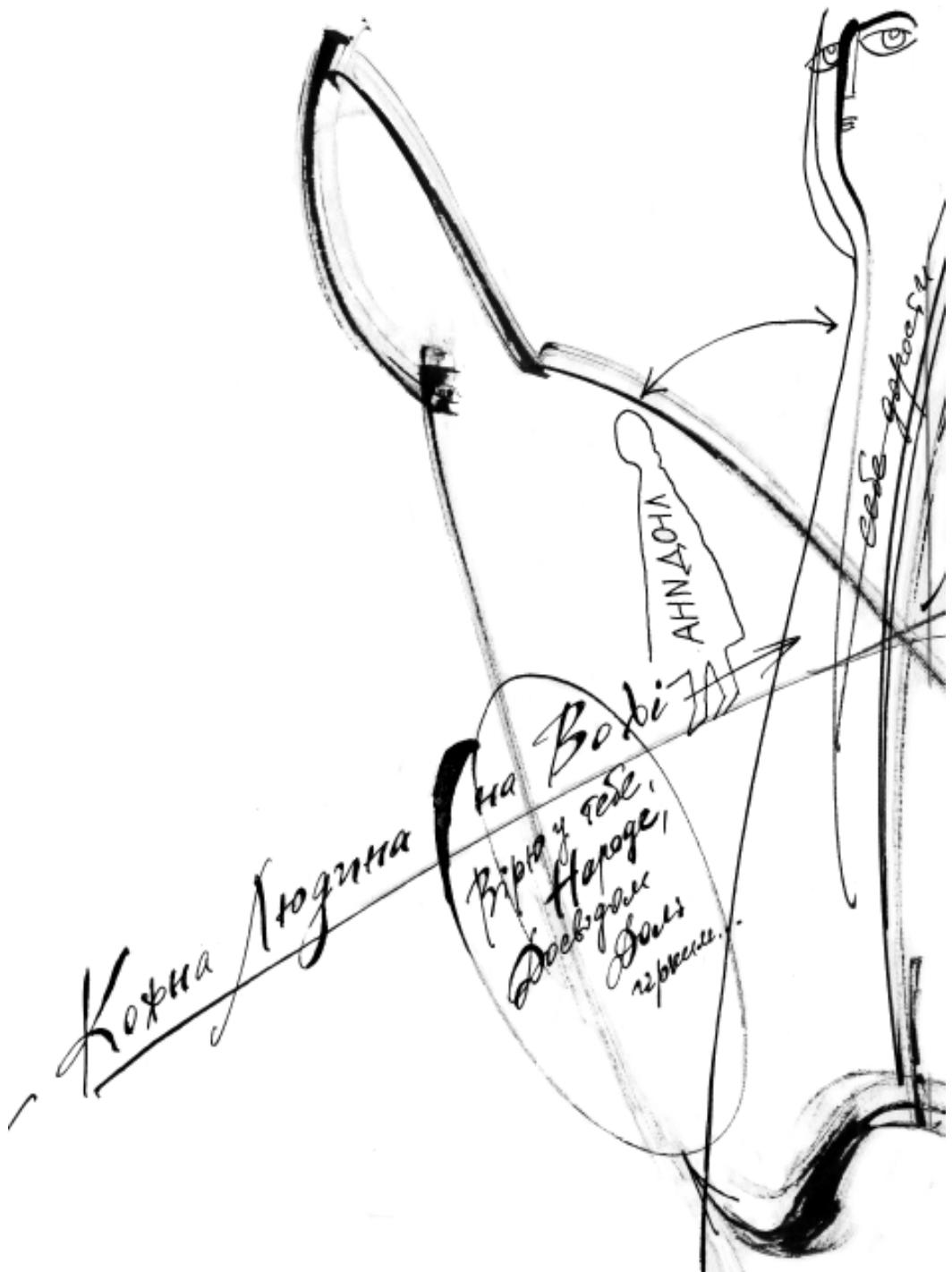
Що перемити?
в пень?

Р 2007

СЕРЕД ЗЕМНОЇ КРАСИ

Те, що зродилося в серці,
Те і прославиться днем.
Важко на світі живеться.
Все-таки якимось живем!
Те, що забуто в минулім,
Вже не воскресне повік.
Діти, селянські бідулі,
Точать березовий сік...
Шепіт стрункої тополи
Чують далекі світи:
— Кожна людина на волі
Мусить себе доростити!
Кожна стеблинка у полі
В ніжнім тремтінні роси.
Грайте мені на бусолях
Серед земної краси!
Грайте мені на трембітах —
Най не посмію забуть,
Як на холодному вітрі
Вишні подільські цвітуть.
Як витанцьовують зорі,
Схожі до цвинтарних свіч.
Най не радіють за морем
З наших невдач-протирич.
Кличу майбутнє в сьогодні
Гомоном поля й ріки.
Вірю у тебе, народе,
Досвідом доли гірким.

Корна Людмила

на Воли
Віра у себе,
Наполе,
Доєвдос
Дол
рірине...

ΑΙΝΑΔΟΝ

себе гуркоєра

ЩОБ ВИ НЕ ЗАБУЛИ

Знову на озері тане
Білий ранковий туман.
Згадую зустрічі давні —
Юності світлий обман.
В полі — рясні колосочки,
В лузі — зелену траву —
Все перекажуть рядочки,
Все назавжди обживу.
Все мені в світі ще буде,
Поки радіють літа.
Тільки б не кидали люди
Сіяти в полі жита.
Тільки б з далекого лету
Птахам було вороття.
Птахи — найкраща прикмета
Людям на краще життя.
Грім прогрімить серед неба,
Потім — на землю впаде.
Довго журитись не треба:
Час вже нікого не жде.
Сильних, бубає, гартують
Бідами товчені дні.
Той своє щастя святкує,
Хто не боїться борні.
Прошу, щоб ви не забули
Серед життя-суєти:
Довго топтатись в минулім —
Пізно в майбутнє прийти.

Добро хуритисе не треба —
Добро не треба...

Уасе ^{какого} бже бже!
Уасе бже бже!

Кораче Житија

Хуритисе НЕ ТРЕБА...

Добро в мичурини сопиатисе — Трз

ВАЖКІ ДУМКИ

Щастя...
щастя!
щастя!

Села zostались без струму.
Дорого коштує гас.
Важко поетові думать
Те, що підказує час.
Важко минулим журитись,
Правду шукати без прав.
Нині уміє нажитись
Той, хто учора накрив.
Правда – як голка у стозі.
Доля – як жінка чужа.
Трактор “нічий” при дорозі
Вже доїдає іржа...
Міряйте землю Законом,
Та не забудьте спитать
Вартість усіх полігонів,
Де незабутні лежать.
Міряйте землю ціною
Наших знецінених днів.
Тільки не там, де весною
Мати ховала синів.
Мертві, живі й нерожденні –
Всі запитують колись:
Нащо у роки нужденні
За копійки продались.
Вдарить підсиленням струмом:
– Хто розіпнеться за нас?
Треба вже кожному думать
Те, що підказує час.

Щастя...

ТІЛЬКИ НАДІЯ

Ранок рантovo настане.
Сонце високе зійде.
Сумнів розвіють тумани:
Якось воно та буде.
Ділять земельні наділи —
Кривцю батьків продають.
Люди працюють в неділю.
Люди — ще важко живуть.
Трактор — стоїть край дороги.
Хочеш — упрись і тягни!
Правду питати у кого?
Скрізь: депутати й пани.
В рідне село моє, Плоске,
Вже не доїде авто...
Вчора: ти — бидло колгоспне,
Нині: ти — просто ніхто.
Що мені в пам'ять забрати?
Що для душі зберегти?
Окрім надії, що завтра
Крацими будуть світи.
Людоньки, Богом забуті,
Серед принижень-терпінь
Маєте мудрими бути
Мудрістю всіх поколінь.
Волею ніжно обвіяні,
Всі обманулися ми
Нашими горе-месіями,
Теплим початком зими.

ВЕЛИКА ВТРАТА

Зрячих і тих, що проснулись,
Кличе висока мета:
Волю, яка усміхнулась,
Втілити в наше життя.
Плачуть дощі на дорогу.
Плачуть дощі на кущі.
Чесні — лиш моляться Богу,
Хитрі — гребуть бар'єси.
Сон опівнічний покличу.
Тільки чи зможу заснути?
Краплі, як знаки окличні,
Сумно по шибиці течуть.
Маю любов для любові.
Маю тривогу нову:
Вітер листочки кленові
Трусить на жовту траву.
Хочеться радісно жити
І прославляти цей час.
Тільки дороги — розмиті,
Тільки розлуки — між нас.
Всюди зневіра панує
Серед безправ'я і зрад.
Діти — світами мандрують,
І не вертають назад.
Марне заламувать руки —
В часі відлунює час.
То із минулого звуки
Идуть до дітей через нас.

Мано Мособ гус Мособ. Мано. Мано. Мано.

Мано Мособ гус Мособ.

Р 2001

Мано Мособ гус Мособ. Мано. Мано. Мано.

**ПРАВДА
НЕ ЛЮБИТЬ
НЕПРАВДИ**

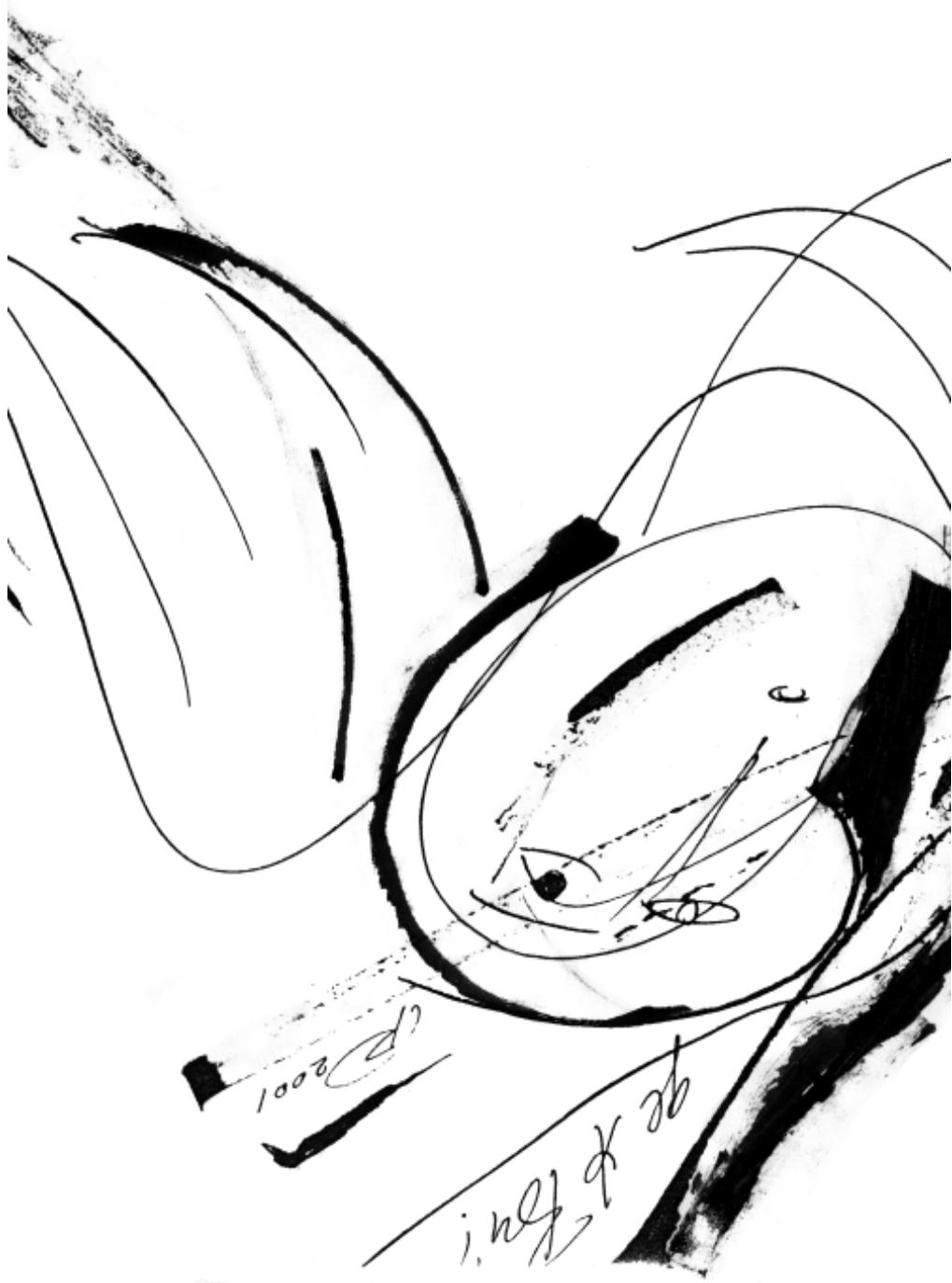
*Правда не любить неправди.
Серед всесвітніх тривог
Правду — неправдою зрадять,
Совість — позичать у борг.
Так вже ведеться на світі
Серед людської біди:
Бідним — земельки в два лікті,
Вбогим — ставок без води.
Там, де не розум, а сила,
Важко підвестись з колін.
В силі — прикрите насилля
Серед усіх перемін.
Вчора — чужі убивали,
В рабство в вагонах везли.
Нині — людей обікрали
Ситі державні тузи.
Лідери — всі в лімузінах.
Зверхності — право дано.
І не розшукуйте винних —
Їх не знайти все одно.
Бога ніхто не боїться —
Все виставляють на торг.
Люди — покірні, як вівці:
Можна живими — у морг.
З сорому блимають зорі.
Голос у тиші дзвенить:
Ситі злодії з-за моря
Вчать Україну любить.*

ХАЩІ

Гей, ви, чубаті і лисі,
Ті, що у бізнес пішли,
Наче ж не вирости в
лісі,
Все-таки в хащі зайшли.
Кине ворожка на карти,
Випаде скоєний гріх:
Будете в муках конати
Десь у країнах чужих.
Ваша злодійська натура
Вас же самих підведе.
В тюрми, обнесені муром,
Хибна дорога веде.
Мудрі у книгах писали:
— Буде тоді благодать,
Як зрозуміють васали:
Менших — не можна топтать.
Мудрість — для мудрих наука,
Ви без наук — “королі”.
Ваші загарбницькі руки
Вже для обіймів — малі.
Сонце стрічали на Сході.
Захід покликав — пішли.
В імені мого народу
Прізвищ своїх не знайшли.
Там, де вас вчора носило,
Там вам довіку вже бутъ.
Як повернетесь, могили
Ваших кісток не приймуть.

ЧИСТА ВОДА ЮРДАНУ

Завтра — почнеться ізрання.
Землю, одвіку святу,
Сонце промінням не раниць —
Зробить усю золоту.
Осінь не просто минає —
Людям дарує плоди.
Осінь в людей не питає,
Скільки в них горя-біди.
Буде дощами стікати
Безмір холодних ночей.
Буде надія скресати
В тихих озерцях очей.
Буде... Ой, стільки ще буде!
Того, що хочемо ми.
Тільки ніхто не забуде
Теплий початок зими.
Той, у якому обмани
Людям туманили світ.
Чиста вода Йордану
Висвятить Новий Завіт.
Чиста вода Йордану
Дійде до русла Дніпра.
Вірю у Край свій коханий
І в неминучість Добра.
Вірю у зими з снігами.
Вірю у весен тепло.
Вірю: здійсниться з рокам
Все, що у мріях цвіло.

Keep my naughty Boy...

Трава не может пропасть.

ЗМІСТ

ПРО АВТОРА

5

ТЕПЛІЙ ПОЧАТОК ЗИМИ

Подільська поема

6

СТИХІЯ

9

БЕЗ ЯНГОЛІВ

10

З РАНЬОГО ДОСВІДУ

12

НА РОЗДОРІЖЖІ

14

ПІЗНЯ ЗУСТРІЧ

16

РІЗДВЯНІ ЖАЛІ

20

ЗАСТОРОГА

24

СЕРЕД ЗЕМНОЇ КРАСИ

26

ЩОБ ВИ НЕ ЗАБУЛИ

28

ВАЖКІ ДУМКИ

30

ТІЛЬКИ НАДІЯ

32

ВЕЛИКА ВТРАТА

36

ПРАВДА НЕ ЛЮБИТЬ
НЕПРАВДИ

38

ХАЩІ

40

ЧИСТА ВОДА
ІОРДАНУ

42

Літературно-художнє видання

ЧУБАЧ

Ганна Танасівна

Теплий погасок зими

Подільська поема

Редактор С. В. Цушко
Художнє оформлення та макет
Оксани Чубачівни
Художній редактор
Н. В. М'яковська
Комп'ютерна верстка
О. С. Тичиніної
Коректор С. М. Кирпа

Підписано до друку 5. 09. 2001 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆.
Гарнітура "Лазурський".
Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 2,79.
Облік.-вид. арк. 1,65.
Наклад 1000 прим.
Зам. 01-23.
Університетське видавництво "Пульсари".
Адреса видавництва та друкарні:
04071, Київ-71,
вул. Межигірська, 7/16 Д
Тел.: (044) 416-12-75.
<http://www.pulsary.com.ua>
E-mail: mail@pulsary.com.ua

Ч-81 Чубач Г. Т.

Теплий початок зими: Подільська поема /Худож.
О. Чубачівна.— К.: Унів. вид. “Пульсари”, 2001.— 48 с.: іл., портр.

ISBN 966-7671-20-8

Нова поема відомої української поетеси Ганни Чубач віддзеркалює сьогодення, в якому на десятий рік незалежності України ще стільки безладдя в суспільстві й стільки тривог у душах людей. Публіцистичний струмінь твору значимо історичний.

ББК 84.4УКР6